

Jyväskylän Sataman Ilta
01.10.2023
"Tyrannin Leivissä" 3.
Jarmo Sormunen

KONKURSSI

JOHDANTO:

- Danielin kirjan kaksi pääteemaa:
 - Kansojen nöyryminen Jumalan edessä.
 - Yksilön nöyryminen Jumalan edessä.
- Danielin kirjassa on monta pääosan esittäjää. Yksi heistä on kuningas Nebukadnessar.
- Tämä oli ainakin kuninkaan 'kolmas herääminen'! Näemme, että Jumalan työ ihmisessä vie aikaa.
- Nebukadnessar näki monia ihmeitä. Jumala veti häntä monella tavalla, mutta kovin hitaasti hän muuttui.
- "Nebu" on esimerkki hyvin "vaikeasta tapauksesta", jonka kohdalla Jumala ei kuitenkaan luovuta.
- Unet olivat suuressa roolissa Jumalan kutsuessa Nebukadnessaria. Hän ei babylonialaisena kuninkaana ollut helposti Raamatun todistuksen tavoitettavissa. Nyt oli jo kyseessä toinen hankala uni.
- Samoin kuin lukemattomien muslimien kohdalla, Jumala käytti ja käyttää unia ja näkyjä vetämään ihmisiä luokseen.
- Tapahtuman ajankohta: noin v. 575-570 eKr.
- Ilmeisesti 25-30 vuotta tulisen pätsin (luku 3) jälkeen.
- Nebukadnessarin 30.-35. hallintovuosi. Daniel 45-50 vuotias.
- Nebukadnessar eli ulkoisesti rauhassa, mutta hänen sisimpänsä oli levoton ja sodassa Jumalan kanssa!
- N. ei itse nähnyt sitä! Siksi Jumala rakkaudessaan pysäytti hänet.
- Annetaan miehen itsensä todistaa... Itse asiassa koko neljäs luku on kuninkaan kaikkialle valtakuntaansa lähettämä kirje. Kolmannen luvun lopussa on tämän kirjeen johdanto:
 - *"Kuningas Nebukadnessar kaikille kansoille, kansakunnille ja kielille, jotka asuvat kaiken maan päällä. Suuri olkoon teidän rauhanne! Olen nähnyt hyväksi ilmoittaa ne tunnusteot ja ihmeet, jotka korkein Jumala on tehnyt minun nähteni. Kuinka suuret ovatkaan hänen tunnustekonsa ja kuinka voimalliset hänen ihmeensä! Hänen valtakuntansa on iankaikkinen valtakunta, ja hänen valtansa pysyy polvesta polveen."* Dn 3:31-33

I TAAS PAHA UNI!

“Nämä olivat pääni näyt, jotka näin vuoteellani: Katso, oli puu keskellä maata, se oli hyvin korkea. Puu kasvoi ja vahvistui, sen latva ulottui taivaaseen, ja se näkyi aina maan ääriin asti. Sen lehvät olivat kauniit ja hedelmät runsaat, siinä oli ravintoa kaikille. Sen alta etsivät varjoa kedon eläimet, ja sen oksilla asuivat taivaan linnut. Kaikki elävät olennot saivat siitä ravintonsa. **Pääni näyissä, joita minulla oli vuoteessani**, minä näin, kuinka taivaasta astui alas pyhä valvojaenkeli. Hän huusi kaikin voimin: 'Hakatkaa puu poikki ja karsikaa sen oksat, riipikää sen lehvät ja viskelkää hajalle sen hedelmät. Paetkoot eläimet sen alta ja linnut sen oksilta. Mutta sen kanto juurineen jättäkää maahan, rauta- ja vaskikahleissa kedon ruohikkoon. Taivaan kasteesta se kastukoon, ja eläinten kanssa se saakoon osansa maan ruohosta. **Sen sydän muutetaan, niin ettei se enää ole ihmisen sydän**, ja sille annetaan eläimen sydän. Näin siltä kulukoon seitsemän aikaa. Tämä on säädetty valvojaenkeliä päätöksellä, ja näin ovat tästä asiasta pyhät enkelit sanoneet, jotta elävät tietäisivät, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntia ja antaa ne kenelle tahtoo ja nostaa niissä valtaan vaikka ihmisistä halvimmän.’” Dan 4:7-14

- Tässä kuninkaan näkemässä näyssä sekoittuvat asiat keskenään, niin kuin yleensäkin näyissä ja unissa. On kyse symboleista ja konkretiasta...
- **"Suuri puu"**, 4:7-9. Ei ainoastaan suuri, vaan myös ulkoisesti kukoistava, hyvinvoipa, hedelmällinen ja eläimille suojaava tarjoava.
- **"Valvoja taivaasta"**, 4:10. "Valvoja, katsoja", "pyhä". Autoritatiiviselta vaikuttava hahmo, enkeli pakananäkökulmasta nähtynä.
- **"Hakatkaa puu poikki!"** 4:11. Tuota tuuheaa puuta ei ainoastaan kaadettaisi vaan se karsittaisiin ja hedelmät levitettäisiin ympäriinsä.
- **"Jättäkää kanto juurineen!"** 4:12. Outo ilmoitus kannosta, joka kytkettäisiin rautaisilla ja kuparisilla kahleilla maahan. Kahleet estäisivät sen uudelleen kasvamisen (käytännössä se tuskin onnistuisi.)
- **"Taivaan kasteesta HÄN kastukoon!"** 4:13a. Pronomini vaihtuu! On kysymys henkilöstä!
- Kyse olisi rajoitetusta tuomiosta. **"Seitsemän aikaa"**, 4:13b.
- Luku seitsemän viitanee sekä konkreettiseen seitsemän vuoden aikaan että symboliseen (täydellisyyteen viittaavaan) aikaan.
- **"Jotta elävät tuntisivat Jumalaa"**, 4:14.
- Tässä annetaan selitys, miksi kuningas tämän näyn näki!
- Jumala, Korkein, antaisi tämän tapahtua, jotta ihmiset oppisivat tuntemaan Jumalaa, että Hän hallitsee, että Hän päättää kuka hallitsee ja että Hänen valintaperusteensa ovat toisen laiset kuin ihmisten.

II "SINÄ OLET SE MIES!"

1. "SE PUU OLET SINÄ!"

"Tämän unen minä, kuningas Nebukadnessar, näin. Ja sinä, Beeltesassar, ilmoita sinä sen selitys, kun yksikään valtakuntani viisaista ei pysty sitä minulle ilmoittamaan. Mutta sinä pystyt siihen, sillä sinussa on pyhien jumalien henki."

Daniel, jonka nimenä oli Beeltesassar, hämmentyi hetkeksi, ja hänen ajatuksensa pelottivat häntä. Silloin kuningas lausui: "Beeltesassar, älä anna unen ja sen selityksen pelottaa itseäsi." Beeltesassar vastasi: "Herrani, koskekoon uni vihollisiasi ja sen selitys vastustajiasi. Puu, jonka sinä näit ja joka kasvoi ja vahvistui, niin että sen latva ulottui taivaaseen ja se näkyi kaikkialle maan päällä, ja jonka lehdet olivat kauniit ja hedelmät runsaat ja jossa oli ravintoa kaikille, jonka varjossa kedon eläimet asuivat ja jonka oksilla taivaan linnut majailivat – se puu olet sinä, kuningas. Sinä olet kasvanut ja vahvistunut, sinun mahtisi on kasvanut ja ulottuu taivaaseen asti ja sinun valtasi maan ääriin. Dan 4:15-19

- Daniel ´tuhannen taalan paikka...` Mahdollisuus päteä ja näyttää.
- Sen sijaan Daniel säikähti ja meni hiljaiseksi! Hän säikähti sitä, mitä Jumala hänelle ilmoitti.
- Kuninkaan rohkaistua (!) Danielia hän osoitti solidaarisuutta, sääliä, kunnioitusta ja rakkautta hallitsijaa kohtaan. Hän ei olisi ihmisenä halunnut unen koskevan Nebukadnessaria.
- Mutta hän osoitti jälleen kerran rohkeutensa!
- "Tämä koskee Sinua Nebu!" Vrt.2 Sm 12:7!
- "Sinä olet mahtava ja voimakas, menestynyt ja ihailtu. Mutta se tulee päätymään!"

2. "SINUT ALENNETAAN!"

"Sinä, kuningas, näit pyhän valvojaenkelin astuvan alas taivaasta ja sanovan: 'Hakatkaa puu poikki ja hävittäkää se, mutta jättäkää sen kanto maahan juurineen, rauta- ja vaskikahleissa kedon ruohikkoon. Taivaan kasteesta se kastukoon, ja sen osa olkoon kuin kedon eläinten, kunnes sen ylitse on vierinyt seitsemän aikaa.' Kuningas, unen selitys ja Korkeimman päätös, joka koskee herraani, kuningasta, on tämä: Sinut ajetaan pois ihmisten parista, ja sinun asuinpaikkasi on oleva kedon eläinten joukossa. Sinä joudut syömään ruohoa kuin härät, ja sinä kastut taivaan kasteesta. Näin vierii ylitse seitsemän aikaa,

kunnes tulet tietämään, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntia ja antaa ne kenelle tahtoo.” Dan 4:20-22

- Kuningas syöstäisiin diktaattorin asemasta.
- Hän joutuisi erilleen kaikista ihmisistä.
- **Hänet alennettaisiin inhimillisistä korkeuksista** eläimen tasolle, ihan konkreettisesti.
- Sitä kestäisi seitsemän vuotta, kunnes kuningas ymmärtäisi Jumalan valtasuuruuden ja antaisi Hänelle kunnian.
- Sen jälkeen N. saisi valtansa takaisin!

3. "SINÄ SAAT ARMON!"

“Se, että puun kanto käskettiin jättää maahan juurineen, merkitsee, että sinun valtakuntasi säilytetään sinua varten ja sinä saat sen niin pian kuin olet oppinut tietämään, että valta on taivaan.” Dan 4:23

- Tällä vastoinkäymisellä oli tarkoitus! Jumala veti sen kautta parannukseen.
- Se oli Jumalan kurittavaa rakkautta.
- **Tämä nöyrytyksen koulu loppuisi** sillä hetkellä, kun N. kääntyisi Jumalan puoleen ja antaisi Jumalalle sydämestään kunnian.
 - Vrt. Historian lehdillä diktaattoreiden valtakausi ei ole koskaan kestänyt henkistä sairautta. Vallan anastajat kärkkyvät heikkoa johtajaa.
 - Siksi on harvinaista tai jopa ainutlaatuista, että N. saisi pitää asemansa seitsemän vuoden jälkeen.
- **Sovellutus:**
 - Jumala valvoo aikoja meidänkin kohdallamme. Hän tietää!
 - Siksi on mielestäni hyvä rukous: “Jos tämä sairaus on jo työnsä tehnyt, niin ota se pois!”
 - Se on minulle tietoista suostumista Jumalan tahtoon, siihen, että tällä on jokin tarkoitus, vaikka en sitä ymmärtäisikään.
 - Se on nöyrytystä Jumalan tahtoon ja kunnian antamista Hänelle.
 - Samalla se on oman tahtoni ilmaisemista rakastavalle Isälle.

4. KEHOITUS PARANNUKSEEN!

“Sen vuoksi, kuningas, olkoon neuvoni sinulle mieluisa: vapaudu synneistäsi tekemällä hyvää ja pahoista teoistasi armahtamalla köyhiä. Ehkä silloin onnesi kestää.” Dan 4:24

- Daniel päätti unen selityksensä käytännön parannuskehotukseen.
- Tätä ilmoitusta ei annettu vain tiedoksi, vaan siksi että N. kääntyisi Jumalan puoleen jo ennenkuin tämä nöyrytyksen koulu alkaisi.

- Parannus olisi tarkoittanut sitä, että Nebukadnessarin johtaminen olisi muuttunut armollisemmaksi, että hän olisi ruvennut ajattelemaan ja toimimaan myös toisten eikä vain itsensä hyväksi.

III NEBUN "KANTAPÄÄKOULU"

1. NEBUN YLPEYS!

"Kaikki tämä kohtasi kuningas Nebukadnessaria. Kaksitoista kuukautta myöhemmin, kun kuningas oli kävelemässä kuninkaallisen palatsinsa katolla Baabelissa hän puhkesi puhumaan ja lausui näin: "Eikö tämä ole se suuri Baabel, jonka minä väkevällä voimallani olen rakentanut kuninkaalliseksi asuinpaikakseni, majesteettiuteni kunniaksi!" Sana oli vielä kuninkaan suussa, kun taivaasta kuului ääni: "Sinulle, kuningas Nebukadnessar, julistetaan: Sinä olet menettänyt valtakuntasi. Sinut ajetaan pois ihmisten parista, sinun asuinpaikkasi on oleva kedon eläinten joukossa, ja sinä joudut syömään ruohoa kuin härät. Näin vierii ylitsesi seitsemän aikaa, kunnes opit tietämään, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntia ja antaa ne kenelle tahtoo." Sillä hetkellä tämä sana kävi toteen. Nebukadnessar ajettiin pois ihmisten joukosta, ja hän söi ruohoa kuin härät, ja hänen ruumiinsa kastui taivaan kasteesta, kunnes hänen hiuksensa olivat pitkät kuin kotkan sulat ja hänen kyntensä kuin lintujen kynnet." Dan 4:25-30

- Nebukadnessar sai Jumalalta armonaikaa 12 kuukautta!
- Kuningas ei kuitenkaan nöyrytnyt ylpeydestä ja itsekkyydestään, vaan unohti Jumalan varoituksen ja rakastui yhä enemmän itseensä ja omaan valtaansa.
- Perusongelmana YLPEYS! *"Eikö tämä ole se suuri Baabel, jonka minä väkevällä voimallani olen rakentanut kuninkaalliseksi asuinpaikakseni, majesteettiuteni kunniaksi!"*
- Sairaus iski Nebukadnessariin. Enkelin mukaan se jatkuisi siihen asti, *"kunnes opit tietämään, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntia ja antaa ne kenelle tahtoo..."*
- Tila, joka Nebukadnessaria kohtasi, muistuttaa jo 1400-1500 -luvulla diagnosoitua mielisairautta, jota kutsuttiin *boanthropiaksi* (ihmislehmä). Myös ns. *zoanthropiaa* (ihmiseläin) ja *lykosanthropiaa* (ihmissusi) tiedetään diagnosoidun.
 - Sairastunut ajattelee oikeasti olevansa lehmä ja imitoi sen elämää.
 - Hän saattaa samaistua henkisesti siinä määrin eläimeen, että alkaa muodostaa iholleen jopa eläimen karvan kaltaista peitettä (!)

- (Voi hyvinkin olla, että keskiaikaiset ihmissusi -myytit ovat saaneet alkunsa todellisista sairaustapauksista ja värittyneet sitten ajan myötä.)
- Sairaus on yleensä parantuvaa laatua ja potilas on sen aikana tietoinen itsestään.
- Vuonna 1946 englantilaisella tohtori Raymond Harrisonilla oli todennetusti potilas, joka kärsi samankaltaisesta boanthropiasta kuin Nebukadnessar.
- Kaksi kreikkalaista historioitsijaa Abydelus ja Berosus (kaldealainen) viittaavat N:n sairauteen!

IV USKOONTULO!

1. NEBUN NÖYRTYMINEN!

”Kun se aika oli kulunut, minä, Nebukadnessar, nostin silmäni taivasta kohti, ja minun järkeni palasi. Minä kiitin Korkeinta, minä ylistin ja kunnioitin häntä, joka elää ikuisesti: ’Hänen valtansa on iankaikkinen valta, ja hänen valtakuntansa pysyy polvesta polveen. Kaikki maan asukkaat ovat tyhjän veroiset. Hän tekee taivaan joukoille ja maan asukkaille niin kuin tahtoo. Ei ole ketään, joka pidättäisi hänen kättään ja sanoisi hänelle: Mitä sinä teet?’ Dan 4:31-32

- Nebukadnessar oli siis tietoinen itsestään myös sairauden aikana.
- Voimme vai kuvitella mitä hänen päässään silloin liikkui...
- Mutta seitsemän vuoden päästä hänen järkensä palasi.
 - Kumpi tapahtui ensin, se että hänen järkensä palasi vai se, että hän käänsi silmänsä taivasta kohti?
 - Uskon tuon tekstin olevan tässä järjestyksessä ihan tarkoituksella. Ensin kääntyy sydän ja sitten järki.
 - Ihminen ei kiellä Jumalaa siksi, ettei ymmärrä Häntä vaan siksi ettei tahdokaan ymmärtää Häntä.
 - Niinpä ihminen ei myöskään pelastu “järjen kautta”, vaan sydämen kääntymisen, tahdon kautta!
 - Me *“nostamme ensin silmämme taivaaseen”*. Me haluamme ensin uskoa Jumalaa ja sitten alamme myös ymmärtää, miten äärettömän järkevää se on.
- **Nyt Nebukadnessar vihdoin ymmärsi, että:**
 - A. Jumala on ikuinen!
 - B. Jumalalla on pysyvä valta!
 - C. Kaikki (kuninkaatkin) ovat savea! Oikea ihmiskuva!

Vrt. Rm 3:10-12

D. Jumala armahtaa, ketä armahtaa!
Armoa ei voi vaatia. Sen voi ottaa vastaan!

2. JUMALAN ARMO!

“Siihen aikaan palasi minun järkeni, ja minä sain takaisin myös kuninkaallisen arvoni ja loistoni valtakuntani kunniaksi. Neuvonantajani ja ylimykseni etsivät minua, ja minut asetettiin jälleen hallitsemaan valtakuntaani. Minä sain hyvin suuren vallan, suuremman kuin ennen. Nyt minä, Nebukadnessar, ylistän, korotan ja kunnioitan taivaan kuningasta, sillä kaikki hänen tekonsa ovat oikeat ja hänen tiensä oikeudenmukaiset. Hän voi nöyryyttää ne, jotka vaeltavat ylpeydessä.”
Dan 4:33-34

- *“Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja Hänen vanhurskauttaan, niin myös kaikki tämä teille annetaan...”* Mt 6:33
- Löydettyään Jumalan armon, myös kuninkaan järki palasi. Hän sai takaisin kuninkaallisen arvonsa, loistonsa ja valtansa. Jopa suuremman kuin aiemmin! Vrt. Job!
- Huom! Nyt N. ei itse pyrkinyt takaisin, hänet haettiin!
- **Entä tuliko Nebukadnessar oikeasti uskoon?** Teksti tukee sitä:
 - Ensinnäkin Jumala oli sanonut että kuningas palautetaan takaisin, kun hän kääntyy Herran puoleen. Niin tapahtui, joten hänen on täytynyt kääntyä (!).
 - Toiseksi kuninkaan vallankäyttö muuttui. Aiemmin hän hallitsi pelolla ja kuoleman uhkalla, toistuvasti. Nyt hän hallitsi elämänsä esimerkillä. Hän luotti sanaansa, todistukseensa, eikä pakottanut ketään uskomaan, kuten aiemmin.
 - Kolmanneksi, Danielin kirjan 7. luvussa Daniel näki neljä olentoa, joista ensimmäinen liitetään yleensä Nebukadnessariin.: *”Ensimmäinen oli kuin leijona, mutta sillä oli kotkan siivet. Minun katsellessani siltä repäistiin siivet, ja se nostettiin maasta pystyyn ja pantiin seisomaan kahdella jalalla kuin ihminen, ja sille annettiin ihmisen sydän.”* Dan 7:4 Huom! Uusi sydän yhdistetään Raamatussa uudestisyntymiseen.
 - Neljänneksi, kuningas itse tunnustaa uskonsa Jumalaan ja sen, että Jumala nöyryytti hänet! Sitä ei yksikään toinen diktaattori ollut tunnustanut silloin eikä ole sen jälkeen.
 - Hän oli joutunut kuolemaan itselleen ja sai elämänsä takaisin!
- Miten Nebukadnessarin kääntymys rohkaisee Sinua?
- Millaisten katastrofien kautta Jumala on Sinua vetänyt puoleensa?